

บทคัดย่อ

การศึกษาเรื่อง “ปัญหาและอุปสรรคของพนักงานสอบสวนในการปฏิบัติหน้าที่ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 133 ทวิ และมาตรา 133 ตรี : ศึกษาเฉพาะกรณีพนักงานสอบสวนสังกัดกองบังคับการตำรวจนครบาล 7 กองบัญชาการตำรวจนครบาล” มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาทบทวนการปฏิบัติหน้าที่ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ 26) พ.ศ. 2550) (ลงวันที่ 12 ธันวาคม 2550) มาตรา 133 ทวิ และมาตรา 133 ตรี ประกอบกับมาตรา 134/2 ตลอดจนปัญหาและอุปสรรคของพนักงานสอบสวน ในการปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมายที่ได้มีการแก้ไข และเพื่อแสวงหาแนวทางการแก้ไขปัญหาและอุปสรรคของพนักงานสอบสวนในการปฏิบัติหน้าที่ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาดังกล่าว โดยเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา คือ แบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์เชิงลึก สำหรับการเก็บข้อมูล แบ่งออกเป็น การเก็บข้อมูลจากแบบสอบถามกับกลุ่มเป้าหมายที่เป็นพนักงานสอบสวนในระดับตำแหน่งต่าง ๆ ในสถานีตำรวจสังกัดกองบังคับการตำรวจนครบาล 7 จำนวน 155 คน และการสัมภาษณ์ โดยทำการสัมภาษณ์พนักงานสอบสวนที่มีความรู้ความสามารถและมีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานเกี่ยวกับการสอบสวนปากคำเด็กและเยาวชนมาเป็นระยะเวลานาน จำนวน 3 คนสำหรับการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ ผู้ศึกษาใช้ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation) ในการวิเคราะห์ข้อมูลแบบสอบถาม

จากการแก้ไขประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ 26) พ.ศ. 2550 มาตรา 133 ทวิ และมาตรา 133 ตรี ประกอบกับมาตรา 134/2 นั้นมีบทบัญญัติที่แตกต่างจากกฎหมายฉบับก่อนการแก้ไขกล่าวคือ เดิมการสอบสวนปากคำเด็กและเยาวชน พนักงานสอบสวนต้องร่วมสอบสวนปากคำเด็กและเยาวชนกับสหวิชาชีพทุกฐานความผิด แต่ตามกฎหมายที่ได้แก้ไขต้องเป็นความผิดที่ระบุไว้เพียง 9 ฐานความผิด สำหรับคดีความผิดอื่นที่มีอัตราโทษจำคุก ผู้เสียหายหรือพยานที่เป็นเด็กอายุไม่เกินสิบแปดปีต้องร้องขอ และในกรณีที่นักจิตวิทยาหรือนักสังคมสงเคราะห์เห็นว่า การถามปากคำเด็กคนเดียวหรือคำถามใดอาจจะมีผลกระทบต่อจิตใจเด็กอย่างรุนแรง ให้พนักงานสอบสวนถามผ่านนักจิตวิทยาหรือนักสังคมสงเคราะห์เป็นการเฉพาะตามประเด็นคำถามของพนักงานสอบสวน โดยมีให้เด็กได้ยินคำถามของพนักงานสอบสวน และห้ามมิให้ถามเด็กซ้ำซ้อนหลายครั้งโดยไม่มีเหตุอันสมควร ประการสุดท้ายการจัดให้เด็กอายุไม่เกิน 18 ปี ชี้ตัวบุคคล ซึ่งแต่เดิมบัญญัติว่าเพื่อชี้ตัวผู้ต้องหาเท่านั้น มาตรา 133 ตรี ใหม่ ได้แก้ไขจากถ้อยคำเดิมว่า ชี้ตัวผู้ต้องหา เป็น ชี้ตัวบุคคลใด

จากผลการศึกษาพบว่า กลุ่มประชากรที่ใช้ในการศึกษา ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย คิดเป็น ร้อยละ 88.9 อายุเฉลี่ย 34.38 ปี มีระดับการศึกษาสูงสุดอยู่ในระดับปริญญาตรี ร้อยละ 77.1 มีระยะเวลาในการปฏิบัติราชการ 1-5 ปี ร้อยละ 52.1 มีระยะเวลาในการปฏิบัติงานสอบสวน 1-5 ปี ร้อยละ 63.9 มีจำนวนคดีในการสอบสวนคดีเด็กและเยาวชนโดยเฉลี่ยต่อเดือนน้อยกว่า 1 คดี ร้อยละ 33.3 มีระดับตำแหน่งสัญญาบัตร 1 ร้อยละ 65.3 มีวิธีการได้รับความรู้จากการศึกษาด้วยตนเอง ร้อยละ 75 สำหรับทัศนคติของพนักงานสอบสวนสังกัดกองบังคับการตำรวจนครบาล 7 มีความเห็นต่อปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติหน้าที่ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 133 ทวิ และมาตรา 133 ตรี ประกอบกับมาตรา 134/2 ในภาพรวม ในระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.10 ด้านการติดต่อประสานงาน ในระดับมาก ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.40 สำหรับด้านที่ เหลืออยู่ในระดับปานกลางเรียงตามลำดับ คือ ด้านการสอบสวนปากคำ ค่าเฉลี่ย 3.24 ด้านการ บันทึกภาพและเสียง ค่าเฉลี่ย 3.00 ด้านความเหมาะสมของสถานที่ที่ใช้ในชี้ตัวบุคคล ค่าเฉลี่ย 2.98 ด้านความพร้อมของสหวิชาชีพ ค่าเฉลี่ย 2.97 และด้านความเหมาะสมของสถานที่ที่ใช้ในการสอบสวนปากคำ ค่าเฉลี่ย 2.83 ตามลำดับ และจากการสัมภาษณ์เชิงลึก พบว่า พนักงานสอบสวนมีความเห็นว่าปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติหน้าที่ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 133 ทวิ และมาตรา 133 ตรี ประกอบกับมาตรา 134/2 ที่ได้แก้ไขขึ้นใหม่นั้น มีในเรื่องการ ขาดแคลนงบประมาณ และการขาดแคลนบุคลากร นอกจากนี้ยังไม่มีมาตรฐานในการกำหนดความ เหมาะสมของสถานที่ที่ใช้ในการสอบสวนปากคำและความเหมาะสมของสถานที่ที่ใช้ในชี้ตัวบุคคล ว่าควรมีมาตรฐานเป็นอย่างไร และยังพบว่าการติดต่อประสานงานกับสหวิชาชีพยังประสบปัญหา ด้านความล่าช้า ความไม่สะดวก รวมไปถึงการผัดผ่อนของสหวิชาชีพ

ข้อเสนอแนะจากการศึกษาครั้งนี้เห็นว่ากระบวนการยุติธรรมควรออกกฎหมายจัดให้มี หน่วยงานกลางในการทำหน้าที่ติดต่อประสานงานระหว่างบุคคลทุกฝ่ายไม่ว่าจะเป็นพนักงานสอบสวน อัยการ นักสังคมสงเคราะห์หรือนักจิตวิทยา ทนายความ และบุคคลที่เด็กร้องขอที่ต้องมาปฏิบัติหน้าที่ ร่วมกันในการสอบสวนปากคำเด็กเพื่อแก้ปัญหาในด้านการประสานงาน นอกจากนี้ รัฐบาลควร สนับสนุนงบประมาณในการจัดซื้อเครื่องมือที่ใช้บันทึกภาพและเสียงที่มีมาตรฐานในการสอบสวน ปากคำเด็ก และนำมาแจกจ่ายให้ตามสถานีตำรวจทุกแห่ง เพื่อเป็นการลดปัญหาความขาดแคลน เครื่องมือที่ใช้บันทึกภาพและเสียงสำหรับสถานที่ที่ใช้ในการสอบสวนปากคำและสถานที่ที่ใช้ในชี้ตัว บุคคลควรมีมาตรฐานให้ทางสถานีตำรวจทุกแห่งได้รับทราบถึงความเหมาะสมของสถานที่ที่ใช้ใน การสอบสวนปากคำและความเหมาะสมของสถานที่ที่ใช้ในชี้ตัวบุคคลเป็นอย่างไรเพื่อให้เป็นมาตรฐาน เดียวกันและต้องเป็นไปตามเจตนารมณ์ของกฎหมาย